

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«НАЦІОНАЛЬНИЙ ГІРНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ

СВО НГУ

ПРОГРАМА НОРМАТИВНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

13 ПП «ФІЛОСОФСЬКІ ПРОБЛЕМИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

*освітньо-професійної програми підготовки магістрів
усіх напрямів*

Видання офіційне

Дніпропетровськ
2012

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«НАЦІОНАЛЬНИЙ ГІРНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

Л И С Т П О Г О Д Ж Е Н Н Я

ПРОГРАМИ НОРМАТИВНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ФІЛОСОФСЬКІ ПРОБЛЕМИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

7.02030304 Переклад	7.8.0 5030103 Буріння свердловин
7.03040101 Правознавство	7.8.0 5030104 Маркшейдерська справа
7.8.03050201 Економічна кібернетика	7.8.0 5030301 Збагачення корисних копалин
7.8.03050401 Економіка підприємства (за видами економічної діяльності)	7.8.0 5050201 Технології машинобудування
8.03050701 Маркетинг	7.8.0 5050309 Гірничі машини та комплекси
7.8.03050801 Фінанси і кредит (за спеціалізованими програмами)	7.8.0 5070103 Електротехнічні системи електроспоживання (за видами)
7.8.03050901 Облік і аудит	7.8.0 5070107 Нетрадиційні та відновлювальні джерела енергії
7.8.03060101 Менеджмент організацій і адміністрування (за видами економічної діяльності)	7.8.0 5070108 Енергетичний менеджмент
8.03060102 Менеджмент інноваційної діяльності	7.8.0 5070204 Електромеханічні системи геотехнічних виробництв
7.8.03060104 Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності	7.8.0 5090302 Телекомунікаційні системи та мережі
7.04010301 Геологія	7.8.0 5100101 Метрологія та вимірювальна техніка
7.8.04010302 Гідрогеологія	7.8.0 6010101 Промислове і цивільне будівництво
7.8.04010303 Геофізика	7.07010102 Організація перевезень і управління на транспорті (за видами транспорту)
7.8.04010601 Екологія та охорона навколишнього середовища	7.07010601 Автомобілі та автомобільне господарство
7.8.04030301 Системний аналіз і управління	7.08010103 Землеустрій та кадастр
7.8.04030302 Системи і методи прийняття рішень	7.8.0 8010105 Геоінформаційні системи і технології
7.8.05010101 Інформаційні управляючі системи та технології (за галузями)	7.8.1 7010101 Безпека інформаційних і комунікаційних систем
7.8.05010105 Комп'ютерний еколого-економічний моніторинг	7.8.1 7010201 Системи технічного захисту інформації, автоматизація її обробки
7.8.05010201 Комп'ютерні системи та мережі	7.8.1 7010301 Управління інформаційною безпекою
7.8.05010301 Програмне забезпечення систем	8.18010012 Управління інноваційною діяльністю
7.8.05020101 Комп'ютеризовані системи управління та автоматика	8.18010013 Управління проектами
7.8.05020201 Автоматизоване управління технологічними процесами	8.18010017 Економіка довкілля і природних ресурсів
7.8.05030101 Розробка родовищ та видобування корисних копалин (за способом видобування)	8.18010018 Адміністративний менеджмент
7.8.05030102 Шахтне і підземне будівництво	8.18010021 Педагогіка вищої школи

Освітньо-кваліфікаційний рівень магістр

ПОГОДЖЕНО

Голова методичної комісії Державного
ВНЗ «НГУ» за напрямом 6.050101
Гірництво

_____ В.І. Бондаренко

" ____ " _____ 20____ р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор

_____ П.І. Пілов

" ____ " _____ 20____ р.

Керівник розробки

_____ В.О. Салов

" ____ " _____ 20____ р.

ПЕРЕДМОВА

1 РОЗРОБЛЕНО І ВНЕСЕНО

Кафедрою філософії

2 ВВЕДЕНО

замість стандарту вищої освіти ВНЗ «Програма навчальної дисципліни Філософські проблеми наукових досліджень», затвердженого наказом ректора від 30 серпня 2000 р., № 55

3 РОЗРОБНИКИ

Громов Валерій Євгенович

Павленко Ігор Васильович

ЗМІСТ

Вступ	5
1. Галузь використання	8
2. Нормативні посилання	8
3. Базові дисципліни	8
4. Дисципліни, що забезпечуються	8
5. Обсяг дисципліни	8
6. Компетенції, що набуваються, та зміст дисципліни	9
7. Індивідуальне завдання	14
8. Форма підсумкового контролю	14
9. Вимоги до засобів діагностики	14
10. Вимоги до інформаційно-методичного забезпечення дисципліни	16
11. Рекомендована література	17
12. Відповідальність за якість викладання та інформаційно-методичного забезпечення	17

СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ

СВО НГУ

ПРОГРАМА НОРМАТИВНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

13 ПП «ФІЛОСОФСЬКІ ПРОБЛЕМИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

7.02030304	Переклад	7.8.0 5030104	Маркшейдерська справа
7.03040101	Правознавство	7.8.0 5030301	Збагачення корисних копалин
7,8.03050201	Економічна кібернетика	7.8.0 5050201	Технології машинобудування
7,8.03050401	Економіка підприємства (за видами економічної діяльності)	7.8.0 5050309	Гірничі машини та комплекси
8.03050701	Маркетинг	7.8.0 5070103	Електротехнічні системи електроспоживання (за видами)
7,8.03050801	Фінанси і кредит (за спеціалізованими програмами)	7.8.0 5070107	Нетрадиційні та відновлювальні джерела енергії
7,8.03050901	Облік і аудит	7.8.0 5070108	Енергетичний менеджмент
7,8.03060101	Менеджмент організацій і адміністрування (за видами економічної діяльності)	7.8.0 5070204	Електромеханічні системи геотехнічних виробництв
8.03060102	Менеджмент інноваційної діяльності	7.8.0 5090302	Телекомунікаційні системи та мережі
7,8.03060104	Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності	7.8.0 5100101	Метрологія та вимірвальна техніка
7.04010301	Геологія	7.8.0 6010101	Промислове і цивільне будівництво
7,8.04010302	Гідрогеологія	7.07010102	Організація перевезень і управління на транспорті (за видами транспорту)
7,8.04010303	Геофізика	7.07010601	Автомобілі та автомобільне господарство
7,8.04010601	Екологія та охорона навколишнього середовища	7.08010103	Землеустрій та кадастр
7,8.04030301	Системний аналіз і управління	7.8.0 8010105	Геоінформаційні системи і технології
7,8.04030302	Системи і методи прийняття рішень	7.8.1 7010101	Безпека інформаційних і комунікаційних систем
7,8.05010101	Інформаційні управляючі системи та технології (за галузями)	7.8.1 7010201	Системи технічного захисту інформації, автоматизація її обробки
7,8.05010105	Комп'ютерний еколого-економічний моніторинг	7.8.1 7010301	Управління інформаційною безпекою
7,8.05010201	Комп'ютерні системи та мережі	8.18010012	Управління інноваційною діяльністю
7,8.05010301	Програмне забезпечення систем	8.18010013	Управління проектами
7,8.05020101	Комп'ютеризовані системи управління та автоматика	8.18010017	Економіка довкілля і природних ресурсів
7,8.05020201	Автоматизоване управління технологічними процесами	8.18010018	Адміністративний менеджмент
7,8.05030101	Розробка родовищ та видобування корисних копалин (за способом видобування)	8.18010021	Педагогіка вищої школи
7,8.05030102	Шахтне і підземне будівництво		
7,8.0 5030103	Буріння свердловин		

Освітньо-кваліфікаційний рівень магістр

ВСТУП

Програма нормативної дисципліни «Філософські проблеми наукових досліджень» конкретизує програму вищої освіти для підготовки магістрів усіх напрямів.

Програма дисципліни – складова системи стандартів вищої освіти.

Мета курсу полягає у формуванні знань студентів-магістрів у галузі філософії і методології науки, знайомство студентів-магістрів із практичним застосуванням науково-методологічних знань у професійній діяльності.

Курс «Філософські проблеми наукових досліджень» читається у відповідності з основними позиціями, що склалися в історії філософії і в сучасній філософії. Курс порушує найважливіші філософські проблеми науки, а також методологічних шкіл і напрямків.

Для побудови курсу в якості базових вибрані історико-філософський і системний підходи. Це дозволяє виявити і зіставити ключові феномени у розвитку філософії науки і методології. Курс тісно пов'язаний з ідеями синтезу знань, що здійснюється через розширення предметних полів досліджень, а також посередництвом формування методологічних технологій, здатних відіграти роль інфраструктур пізнавальної діяльності в усіх її сферах. Курс передбачає сполучення історико-філософських, системних, логічних підходів, і водночас, у своїх завершальних розділах передбачає вихід на використання філософії і методології у процесах розв'язання дослідницьких завдань в областях природничих, технічних і соціально-гуманітарних дисциплін.

У курсі зважено на зміни, що сталися в інтелектуальній культурі на межі ХХ-ХХІ ст., пов'язані з що далі більш активним і безпосереднім залученням людини в інформаційні і технологічні процеси, що міняє цілий ряд стереотипів у філософів і вчених.

Отже, при вивченні курсу студенти отримають можливість познайомитись з історією взаємодії філософії і науки, здобудуть навички вияву і схематизації пізнавальних методів, розвинуть здатність до роботи з категоріальним апаратом філософії, а також будь-якої іншої галузі знання, доводячи їх до рангів дослідницьких інструментів.

Курс тісно пов'язаний з розвитком сучасної науки. В логіку підготовки матеріалів закладена ідея взаємопов'язаних циклів. Це передбачає:

- вияв конкретної зміни в конкретній дисципліні або комплексі дисциплін;
- реакцію на поточну зміну зі сторони філософії, включаючи появу її особливої філософської інтерпретації або навіть відносно самостійних філософських ідей (пов'язаних з початковою подією як «імпульсом»);
- вияв, типологізація і аналіз наявних в дослідницькій діяльності когнітивних циклів і прогнозування можливих наслідків від їх застосування для рішення нових пізнавальних завдань.

Вивчивши дисципліну «Філософські проблеми наукових досліджень» студент повинен знати:

- основні теоретичні положення філософії науки, мати поняття про предмет, методи, завдання філософії науки;
- історію взаємодії філософії і науки та роль філософії науки у сучасному житті;
- особливості природничого та гуманітарного знання, в тому числі у конкретних дисциплінах і використовуваних методах;
- сучасні теорії розвитку наукового знання;
- розуміти природу криз наук, що періодично виникають, і необхідність прийняття нових парадигм у науковому знанні

Студент повинен уміти:

- реконструювати пізнавальні методи, категоріальні схеми;
- працювати з науковими матеріалами у напрямку їх узагальнення і філософської інтерпретації;
- працювати з категоріальним апаратом філософії, а також будь-якої іншої галузі знання, доводячи їх до рангів дослідницьких інструментів.

Скорочення, що використовуються в стандарті:

ОКХ - освітньо-кваліфікаційна характеристика;

ОПП - освітньо-професійна програма;

ВНЗ – вищий навчальний заклад;

НГУ – Національний гірничий університет;

ЄCTS – європейська кредитно-трансферна система;

ККЗ – комплексні кваліфікаційні завдання.

Основні терміни та їх визначення, що використовуються в стандарті:

акредитація – процедура підтвердження спроможності вищого навчального закладу провадити освітню діяльність, пов'язану із здобуттям вищої освіти за певною спеціальністю відповідного освітньо-кваліфікаційного, освітньо-наукового рівнів відповідно до вимог стандартів вищої освіти, а також вимог щодо кадрового, науково-методичного та матеріально-технічного забезпечення;

еталон рішення – зразок правильного рішення завдання тесту;

європейська кредитно-трансферна система – сукупність організаційно-методичних заходів, що ґрунтуються на поєднанні модульних технологій навчання та залікових освітніх одиниць (залікових кредитів);

завдання студенту на контрольний захід – завдання, що формується із конкретизованих завдань тестів;

засоби діагностики – документи, що затверджені в установленому порядку, та призначені для встановлення ступеню досягнення запланованого рівня сформованості компетенцій студента при контрольних заходах;

змістовий модуль – сукупність навчальних елементів, що забезпечує реалізацію компетенції;

інтегрована оцінка – результат оцінювання конкретизованих завдань різних рівнів з урахуванням коефіцієнту пріоритетності (запланованого рівня сформованості компетенцій);

інформаційне забезпечення навчальної дисципліни – засоби навчання, у яких системно викладено основи знань з певної дисципліни на рівні сучасних досягнень науки і культури, опора для самоосвіти і самонавчання (підручники; навчальні посібники, навчально-наочні посібники, навчально-методичні посібники, хрестоматії, словники, енциклопедії, довідники тощо);

істотна операція – крок алгоритму рішення, розрахункова схема, визначення понять, параметри і дії над ними тощо;

коефіцієнт засвоєння – відношення правильно виконаних істотних операцій рішення до їх загальної кількості;

коефіцієнт пріоритетності завдання тесту – запланований рівень сформованості компетенцій;

компетенція – коло повноважень фахівця (функції, задачі та їх складові – відповідні уміння);

конкретизоване завдання – завдання, що містять чисельну або іншу конкретизацію вихідних даних відповідно до узагальнених завдань;

критерії оцінювання якості підготовки – алгоритм визначення оцінки за національною та ЄCTS шкалами;

ліцензування – процедура визнання спроможності вищого навчального закладу, іншої юридичної особи здійснювати освітню діяльність, пов'язану із наданням вищої освіти певного освітньо-кваліфікаційного, освітньо-наукового рівнів, післядипломну освіту, інші освітні послуги відповідно до вимог стандартів вищої освіти, а також вимог щодо кадрового, науково-методичного та матеріально-технічного забезпечення;

методичне забезпечення навчальної дисципліни – рекомендації до супроводження навчальної діяльності студента за всіма видами навчальних занять, що містить, в тому числі інформацію щодо засобів та процедури контрольних заходів, їх форми та змісту, методів розв'язання вправ, джерел інформації;

модульний контроль – оцінювання ступеню досягнення студентом запланованого рівня похідних компетенцій за видами навчальних занять;

навчальна дисципліна – сукупність модулів, що підлягає підсумковому контролю;

навчальний елемент – мінімальна навчальна інформація самостійного смислового значення (поняття, явища, відношення, алгоритми);

навчальні цілі дисципліни – заплановані похідні компетенції;

об'єкт діагностики – похідні від ОКХ компетенції, що забезпечуються навчальною дисципліною;

оцінка виконання завдання тесту – результат оцінювання за допомогою коефіцієнта засвоєння;

підсумковий контроль – комплексне оцінювання ступеню досягнення студентом запланованого рівня похідних компетенцій дисципліни;

поточний контроль – оцінювання засвоєння студентом навчального матеріалу під час проведення аудиторного навчального заняття (наприклад, опитування студентів на лекціях, перевірка та прийом звітів з виконання лабораторних робіт, тестування тощо);

похідні компетенції – деталізовані компетенції як результат декомпозиції основної компетенції фахівця за ОКХ;

програма дисципліни – нормативний документ, що визначає зміст навчальної дисципліни відповідно до ОПП, розробляється кафедрою, яка закріплена наказом ректора для викладання дисципліни, та діє протягом періоду реалізації ОПП;

результати навчання – знання, розуміння, уміння, цінності, інші особистісні якості, які набула особа після завершення навчання за певною освітньо-професійною програмою;

рівень сформованості компетенцій – діяльність, що характеризується цілями, вихідними даними, методами діяльності, новизною результатів;

робоча програма дисципліни – нормативний документ, що розроблений на основі програми дисципліни відповідно до річного навчального плану (містить розподіл загального часу на засвоєння окремих навчальних елементів та модулів за видами навчальних занять);

самостійна робота – діяльність студента з вивчення навчальних елементів та змістових модулів, опанування запланованих компетенцій, виконання індивідуальних завдань, підготовки до контрольних заходів;

тест – форма засобу діагностики, що складається із завдання й еталона. Завдання містить постановку задачі, еталон – зразок повного й правильного рішення завдання, параметри тесту – рівень тесту, число істотних операцій, коефіцієнт засвоєння;

узагальнене завдання – завдання без конкретизації вихідних даних, що формується з метою надання прозорості засобам діагностики та доводиться до відома студентів на початку викладання дисципліни;

форми діагностики рівня сформованості компетенцій – поточний контроль, модульний контроль, підсумковий контроль;

якість вищої освіти – рівень здобутих особою знань, умінь, навичок, що відображає її професійну компетентність відповідно до стандартів вищої освіти;

якість освітньої діяльності – сукупність характеристик діяльності вищого навчального закладу, іншої юридичної особи з надання освітніх послуг, спрямованих на забезпечення здобуття особою якісної освіти відповідно до стандартів вищої освіти.

1. Галузь використання

Стандарт курсу поширюється на кафедру філософії НГУ, яка веде викладання нормативної дисципліни «Філософські проблеми наукових досліджень» магістрам, де в навчальні плани підготовки молодих фахівців введена ця дисципліна.

Стандарт використовується для:

- реалізації компетентнісного підходу при формуванні структури, змісту дисципліни та засобів діагностики;
- визначення інформаційної бази для формування засобів діагностики;

- внутрішнього та зовнішнього контролю якості підготовки фахівців;
- процедур ліцензування та акредитації.

Стандарт встановлює:

– перелік похідних компетенцій, що визначаються як деталізація основної компетенції фахівця за ОКХ. Похідні компетенції – є навчальними цілями дисципліни;

– склад змістових модулів та навчальних елементів, що забезпечують набуття похідних компетенцій (реалізацію навчальних цілей дисципліни);

– рівень сформованості компетенцій;

– форми діагностики рівня засвоєння навчального матеріалу за дисципліною;

– вимоги до засобів діагностики;

– критерії оцінювання якості підготовки;

– склад і зміст методичного забезпечення навчальної дисципліни;

– порядок внесення змін та доповнень.

– відповідальність за якість освітньої та професійної підготовки.

Компетенції, що визначені в Програмі дисципліни, є об'єктом діагностики під час контрольних заходів.

2 Нормативні посилання

2.1. Закон України «Про вищу освіту».

2.7. СВО НГУ НМЗ-05. Нормативно-методичне забезпечення навчального процесу. Дніпропетровськ: Національний гірничий університет, 2005. – 138 с.

3. Базові дисципліни

Філософія

Логіка

Психологія

4. Дисципліни, що забезпечуються

Дослідження у конкретних наукових областях.

5. Обсяг дисципліни

Загальний обсяг – 3 кредити ЄCTS (108 академічних годин).

Лекції – 28 академічних години.

Самостійна робота – 66 академічних години.

6. Компетенції, що набуваються, та зміст дисципліни

ТЕОРЕТИЧНИЙ МОДУЛЬ		
№	Основні (за ОКХ) та похідні (дисциплінарні) компетенції	Змістові модулі
К 1	<i>З використанням матеріалу змістового модуля магістр повинен усвідомлювати та характеризувати предмет філософії науки.</i>	1. ЦІЛЬ І ПРЕДМЕТ ФІЛОСОФІЇ НАУКИ. ФІЛОСОФІЯ, НАУКА, МЕТОДОЛОГІЯ: АСПЕКТИ ВЗАЄМОДІЇ.
К 1.1 К 1.2 К 1.3 К 1.4 К 1.5	Похідні компетенції: Визначати поняття науки. Вміти визначити об'єкт і предмет філософії науки. Відтворювати основні елементи наукового знання. Характеризувати відмінності науки і релігії, науки і міфології, науки і філософії. Визначати основні характеристики наукового знання.	Визначення науки. Антропологічна сутність науки. Відношення науки і філософії. Ціль і предмет філософії науки. Об'єкт філософії науки. Взаємодія філософії і науки. Проблема виникнення науки. Наука і релігія. Наука і міфологія. Основні характеристики наукового знання.
К 2	<i>З використанням матеріалу змістового модуля магістр повинен формувати розуміння гносеологічних передумов і особливостей наукового знання, вміти розрізняти і визначати емпіричні і теоретичні аспекти науки.</i>	2. ГНОСЕОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ НАУКОВОГО ЗНАННЯ. РОЗРІЗНЕННЯ ЕМПІРИЧНОГО І ТЕОРЕТИЧНОГО: ФАКТ І ТЕОРІЯ.
К 2.1 К 2.2 К 2.3 К 2.4 К 2.5	Похідні компетенції: Вміти визначити поняття методології і показати вплив методології на наукове пізнання. Характеризувати емпіричний рівень наукового знання. Пояснити зміст поняття емпіричного факту. Характеризувати поняття і структуру наукової теорії. Класифікувати наукові теорії за формою та змістом.	Уявлення про філософську гносеологію та її відношення до наукового пізнання. Визначення методології, її взаємозв'язок із наукою і науковим пізнанням. Поняття наукового факту. Емпіричний рівень наукового пізнання. Поняття наукової теорії. Теоретичний рівень науки.
К 3	<i>З використанням матеріалу змістового модуля магістр повинен усвідомлювати та характеризувати структурні особливості науки.</i>	3. СТРУКТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ НАУКОВОГО ЗНАННЯ. ЗАГАЛЬНОНАУКОВІ МЕТОДИ.

<p>К 3.1</p> <p>К 3.2</p> <p>К 3.3</p> <p>К 3.4</p> <p>К 3.5</p>	<p>Похідні компетенції:</p> <p>Визначати структуру науки.</p> <p>Характеризувати і класифікувати наукові методи.</p> <p>Визначати поняття і структуру наукового експерименту.</p> <p>Характеризувати спостереження як загальнонауковий метод.</p> <p>Визначити і класифікувати методи окремих наук.</p>	<p>Структурні особливості науки і наукового пізнання.</p> <p>Поняття наукового методу.</p> <p>Загальнонаукові методи.</p> <p>Спостереження як метод науки.</p> <p>Експеримент і його різновиди.</p> <p>Поняття пізнавальної процедури.</p> <p>Поняття вимірювання у науці.</p> <p>Моделювання як загальнонауковий метод.</p> <p>Методи окремих наук.</p>
<p>К 4</p>	<p><i>З використанням матеріалу змістового модуля магістр повинен визначати поняття науковою істини, проводити розподіл і класифікацію основних теорій істини.</i></p>	<p>4. ПРОБЛЕМА ІСТИНИ У ФІЛОСОФІЇ І НАУЦІ. ОСНОВНІ ТЕОРІЇ ІСТИНИ.</p>
<p>К 4.1</p> <p>К 4.2</p> <p>К 4.3</p> <p>К 4.4</p> <p>К 4.5</p>	<p>Похідні компетенції:</p> <p>Визначити і класифікувати основні теорії істини в сучасній методології науки.</p> <p>Визначити сутність кореспондентною теорії істини та її роль в науковому пізнанні.</p> <p>Характеризувати когерентну теорію істини і її значення в науці.</p> <p>Визначити прагматичну теорію істини.</p> <p>Пояснити і критично проаналізувати релятивістські підходи до визначення істини.</p>	<p>Поняття істини в науці і філософії.</p> <p>Істина як найважлива складова в структурі наукової свідомості.</p> <p>Історія формування поняття істини в філософії і науці.</p> <p>Основні теорії істини:</p> <p>кореспондентна теорія і її різновиди.</p> <p>Когерентна теорія істини.</p> <p>Прагматична теорія істини.</p> <p>Релятивістська теорія істини.</p>
<p>К 5</p>	<p><i>З використанням матеріалу змістового модуля магістр повинен усвідомлювати та характеризувати сутність техніки і її відношення до наукового пізнання.</i></p>	<p>5. ПИТАННЯ ПРО СУТНІСТЬ ТЕХНІКИ. ПРОБЛЕМА СПІВВІДНОШЕННЯ НАУКИ І ТЕХНІКИ.</p>
<p>К 5.1</p> <p>К 5.2</p> <p>К 5.3</p> <p>К 5.4</p>	<p>Похідні компетенції:</p> <p>Визначити поняття техніки, пояснити історичне і соціальне значення технічного прогресу.</p> <p>Визначити відношення техніки і науки та головні аспекти їх взаємодії.</p> <p>Визначити особливості технічного розвитку в сучасному світі.</p> <p>Проаналізувати загрози неконтрольованого технічного розвитку.</p>	<p>Визначення техніки як фактор людського існування.</p> <p>Поняття прогресу в цілому і в його відношенні до науки і техніки.</p> <p>Сутність техніки і її відношення до науки.</p> <p>Сучасна техніка як планетарний феномен.</p> <p>Особливості, протиріччя і загрози технічного розвитку.</p>
<p>К 6</p>	<p><i>З використанням матеріалу змістового модуля магістр повинен усвідомлювати і характеризувати соціально-етичні проблеми сучасної науки, визначити співвідношення науки і суспільства.</i></p>	<p>6. НАУКА ЯК СОЦІАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ. ЕТИЧНІ ПРОБЛЕМИ НАУКИ. НАУКА І СУСПІЛЬСТВО.</p>

К 6.1	Похідні компетенції: Характеризувати основні етапи взаємодії науки і суспільства.	Соціальні аспекти розвитку науки. Етичні проблеми сучасної науки. Взаємодія науки і суспільства. Перспективи розвитку науки. Наука як антропологічний фактор. Проблематика і критика трансгуманізму.
К 6.2	Описати соціальні проблеми сучасної науки.	
К 6.3	Характеризувати етичні проблеми сучасної науки.	
К 6.4	Розглянути перспективи розвитку науки, характеризувати основні підходи до розвитку науки.	
К 7	<i>З використанням матеріалу змістового модуля магістр повинен формувати уявлення про виникнення і розвиток науки у стародавньому світі, розуміти основні тенденції розвитку античної науки.</i>	7. НАУКА СТАРОДАВНЬОГО СВІТУ. МЕТОДОЛОГІЧНІ НОВАЦІЇ АНТИЧНОСТІ.
К 7.1	Похідні компетенції: Відтворити та обґрунтувати різницю у розвитку науки в різних регіонах стародавнього світу.	Проблема виникнення науки. Регіональні відмінності науки у стародавньому світі. Наукові і технічні досягнення Давнього Сходу. Виникнення науки у Давньої Греції. Математичні досягнення Античності. Давньогрецькі натурфілософи і атомісти. Появлення наукової методології. Теорії Платона і Аристотеля. Античний скептицизм. Логічні і наукові новації стоїків.
К 7.2	Характеризувати науку Давнього Сходу.	
К 7.3	Характеризувати науку Давньої Греції.	
К 7.4	Описати теорії давньогрецьких натурфілософів і атомістів.	
К 7.5	Характеризувати теорію Платона і її роль у формуванні наукового пізнання.	
К 7.6	Характеризувати філософію Аристотеля і її значення для формування сучасної науки.	
К 7.6	Характеризувати античний скептицизм і його значення в наукових дослідженнях.	
К 8	<i>З використанням матеріалу змістового модуля магістр повинен формувати уявлення про головні наукові і логічні тенденції доби Середньовіччя і Відродження.</i>	8. МЕТОДОЛОГІЧНІ НАСТАНОВИ МИСЛИТЕЛІВ СЕРЕДНІХ ВІКІВ. ПОШУК МЕТОДУ В ЕПОХУ ВІДРОДЖЕННЯ.
К 8.1	Похідні компетенції: Характеризувати реалізм у середньовічній філософії.	Спір про універсалії. Реалізм. Номіналізм у філософії Середньовіччя. Його значення для розвитку науки. Головні тенденції розвитку науки доби Відродження. Появлення експериментальної науки. Антропологізм і гуманізм мислителів Відродження.
К 8.2	Характеризувати номіналізм і розкрити його значення для сучасної науки.	
К 8.3	Визначити основні тенденції розвитку науки доби епохи Відродження.	
К 8.4	Характеризувати гуманізм мислителів Відродження.	
К 8.5	Відтворити особливості експериментального методу Галілея.	
К 9	<i>З використанням матеріалу змістового модуля магістр повинен усвідомлювати і характеризувати</i>	9. РАЦІОНАЛІЗМ І ЕМПІРИЗМ В ЄВРОПЕЙСЬКІЙ ФІЛОСОФІЇ XVII-XVIII ст. ТЕОРІЯ

	<i>головні тенденції розвитку європейської науки і філософії XVII-XVIII ст., описати і проаналізувати теорію пізнання І. Канта.</i>	ПІЗНАННЯ КАНТА.
К 9.1	Похідні компетенції: Характеризувати емпіризм в європейській філософії і науці.	Емпіризм в європейській філософії Нового часу. Ф. Бекон, Д. Локк, Дж. Берклі.
К 9.2	Визначити і описати раціоналізм і його значення для розвитку науки.	Раціоналізм в європейській філософії Нового часу: Р. Декарт, Б. Спіноза.
К 9.3	Характеризувати скептицизм Д. Юма.	Скептицизм Д. Юма.
К 9.4	Відтворити аргументацію скептицизму. Проаналізувати теорію пізнання І.Канта і її значення для розвитку науки.	Теорія пізнання І. Канта, її вплив на сучасну науку. Формування наукового методу в європейській філософії Нового часу.
К 10	<i>З використанням матеріалу змістового модуля магістр повинен сформулювати загальне уявлення про виникнення і розвиток позитивістської філософії науки, вміти класифікувати різні форми і етапи розвитку позитивізму.</i>	10. ПОЗИТИВІСТСЬКА КОНЦЕПЦІЯ НАУКИ. ПЕРІОДИЗАЦІЯ АНАЛІТИЧНОЇ ФІЛОСОФІЇ ТА ЇЇ ГОЛОВНІ ЗДОБУТКИ.
К 10.1	Похідні компетенції: Характеризувати позитивізм як інтелектуальне явище, пов'язане з закономірностями розвитку науки і філософії.	Виникнення позитивізму в ХІХ ст. О. Конт. Логіка Дж.Ст. Мілля.
К 10.2	Визначити і класифікувати різні форми і етапи розвитку позитивізму.	Теорія Г. Спенсера. Класифікація наук. Загальна характеристика емпіріокритицизму. Феноменалізм і агностицизм у науковому пізнанні.
К 10.3	Характеризувати позитивістські теорії ХІХ ст.	Аналітична філософія і її періодизація. Теорії Дж. Мура і Б. Рассела.
К 10.4	Визначити другий етап розвитку позитивізму.	Теорії Л. Вітгенштейна. Лінгвістична філософія і її вплив на сучасну науку.
К 10.5	Характеризувати аналітичну філософію і її основні проблеми. Визначити лінгвістичну філософію	
К 11	<i>З використанням матеріалу змістового модуля магістр повинен визначити і характеризувати основні концепції філософії науки ХХ ст., вміти їх критично аналізувати і визначити відмінності.</i>	11. КОНЦЕПЦІЯ НАУКОВИХ РЕВОЛЮЦІЙ Т. КУНА. МЕТОДОЛОГІЧНИЙ ФАЛЬСИФІКАЦІОНІЗМ К. ПОППЕРА. МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКИХ ПРОГРАМ І. ЛАКАТОСА.
К 11.1	Похідні компетенції: Характеризувати концепції філософії науки.	Класифікація сучасних концепцій філософії науки.
К 11.2	Описати концепцію науки Т. Куна.	Кумулятивістська концепція науки Т. Куна. Теорія наукових революцій.
К 11.3	Характеризувати основні положення філософії науки Віденського гуртка.	Віденський гурток. Фізикалізм і теорія верифікації.
К 11.4	Характеризувати фальсифікаціонізм Р. Поппера.	Фальсифікаціонізм К. Поппера.
К 11.5	Характеризувати теорію науки	Теорія І. Лакатоса. Поняття науково-дослідницької програми.

	I. Лакатоса.	
К 12	<i>З використанням матеріалу змістового модуля магістр повинен формувати уявлення про проблематику релятивізму, пов'язану із сучасними тенденціями у розвитку науки.</i>	12. ПРОБЛЕМА РЕЛЯТИВІЗМУ В ФІЛОСОФІЇ І НАУЦІ. АНАРХІЧНА ЕПІСТЕМОЛОГІЯ П. ФЕЙЄРАБЕНДА.
К 12.1	Похідні компетенції: Характеризувати релятивізм як такий і визначити його роль у науковому пізнанні.	Релятивізм як феномен наукового пізнання. Форми і різновиди релятивізму.
К 12.2	Проаналізувати різні історичні форми релятивізму.	Сучасні форми скептицизму в науці. Поняття епістемології.
К 12.3	Характеризувати анархічну епістемологію П. Фейєрабенда.	Анархічна епістемологія П. Фейєрабенда.
К 13	<i>З використанням матеріалу змістового модуля магістр повинен розрізняти і характеризувати альтернативні, нетрадиційні сучасні теорії наукового пізнання, вміти розрізняти їх установчі засади і принципи.</i>	13. АЛЬТЕРНАТИВНІ ТЕОРІЇ НАУКИ. ФЕНОМЕНОЛОГІЯ. ГЕРМЕНЕВТИКА. ПОСТСТРУКТУРАЛІСТСЬКІ ТЕОРІЇ НАУКИ.
К 13.1	Похідні компетенції: Характеризувати програму феноменології Е. Гуссерля.	Поняття феноменологічного методу. Теорія Е. Гуссерля і її пізніші трансформації.
К 13.2	Визначити і описувати герменевтичні підходи до побудови гуманітарного пізнання.	Герменевтика і її значення для гуманітарних наук. Основні теорії філософської герменевтики.
К 13.3	Характеризувати структуралізм як наукову методологію.	Структуралізм як наукова методологія.
К 13.4	Характеризувати постмодернізм і постструктуралізм в сучасній науковій методології.	Постмодерністські і постструктуралістські теорії науки. Гендерні теорії в сучасній науці.

ПРАКТИЧНИЙ МОДУЛЬ		
№	Основні (за ОКХ) та похідні (дисциплінарні) компетенції	Змістові модулі
К 1	<i>З використанням матеріалу змістового модуля магістр повинен визначити і формулювати науку, наукове пізнання і його особливості.</i>	1. ФЕНОМЕН НАУКИ. ОСОБЛИВОСТІ НАУКОВОГО ПІЗНАННЯ.
К 1.1	Похідні компетенції: Визначити науку і наукове пізнання.	Наука як феномен людського суспільства.
К 1.2	Описати роль науки в суспільстві. Визначити особливості науки. Вміння представити структуру наукового пізнання.	Особливості наукового пізнання. Структура науки. Природничі, соціальні, гуманітарні науки.
К 1.3	Вміти визначити техніку і її	Наука і техніка. Визначення техніки. Її особливості.

К 1.4	відношення до науки і суспільства в цілому. Характеризувати відмінності природничих і соціальних наук.	
К 2	<i>З використанням матеріалу змістового модуля магістр повинен вміти чітко розрізняти різновиди соціальної свідомості: науки, філософії, міфології, релігії.</i>	2. НАУКА, ФІЛОСОФІЯ, МІФОЛОГІЯ, РЕЛІГІЯ – АСПЕКТИ ВЗАЄМОДІЇ.
К 2.1 К 2.2 К 2.3 К 2.4	Похідні компетенції: К 2.1 Вміти розрізняти і характеризувати форми соціальної свідомості. К 2.2 Характеризувати релігію і релігійне пізнання та його значення в історії людства. К 2.3 Міфологія і її вплив на людську свідомість і соціальне життя. К 2.4 Характеризувати різні аспекти взаємодії філософії і науки. Описати можливість співіснування різних форм свідомості.	Розрізнення науки, філософії, міфології, релігії. Їх визначення, функції, історичні різновиди. Вплив міфології і релігії на людське життя. Історичні форми релігійної свідомості. Взаємодія форм соціальної свідомості, їх співіснування і конфлікт.
К 3	<i>З використанням матеріалу змістового модуля магістр повинен розуміти і визначати особливості загальної побудови наукового пізнання.</i>	3. СТРУКТУРА НАУКИ. ОСОБЛИВОСТІ НАУКОВОГО МЕТОДУ.
К 3.1 К 3.2 К 3.3 К 3.4	Похідні компетенції: К 3.1 Визначити структуру наукового пізнання. Характеризувати емпіричне і теоретичне пізнання. К 3.2 Характеризувати структуру наукової теорії. К 3.3 Вміти розрізняти і визначати методи наукового пізнання. К 3.4 Характеризувати філософську методологію і її різновиди.	Структура наукового пізнання. Науковий метод. Поняття методології. Загальнонаукові методи і методи окремих наук. Спостереження, експеримент, моделювання. Емпіричне і теоретичне пізнання.
К 4	<i>З використанням матеріалу змістового модуля магістр повинен характеризувати соціальні аспекти науки, визначати етичні проблеми сучасної науки.</i>	4. НАУКА ЯК СОЦІАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ. СОЦІАЛЬНИ ТА ЕТИЧНІ АСПЕКТИ НАУКИ І НАУКОВОГО ПІЗНАННЯ.
К 4.1 К 4.2 К 4.3 К 4.4	Похідні компетенції: К 4.1 Характеризувати сучасні тенденції розвитку науки. К 4.2 Визначити етичні проблеми науки, проаналізувати їх причини і наслідки. К 4.3 Визначити головні аспекти взаємодії науки і суспільства. К 4.4 Характеризувати соціальні зміни, що виникають в процесі розвитку науки.	Наявні соціальні аспекти розвитку науки. Історичні форми взаємодії науки і суспільства. Морально-етичні проблеми сучасної науки. Тенденції взаємодії науки і суспільства, науки і технології. Можливості обмеження росту наукового пізнання.
К 5	<i>З використанням матеріалу змістового модуля магістр повинен</i>	5. СУЧАСНІ ФІЛОСОФСЬКІ ТЕОРІЇ НАУКИ. ПРОБЛЕМА

	<i>характеризувати і описувати сучасні теорії науки, розрізняти теорії істини, що функціонують в сучасній науці.</i>	ІСТИНИ.
К 5.1	Похідні компетенції: Характеризувати сучасні теорії науки.	Філософські теорії науки.
К 5.2	Аналітична філософія і її здобутки.	Філософія, історія і методологія науки.
К 5.3	Визначити і класифікувати основні теорії істини. Пояснити смисл кореспондентної теорії істини.	Теорії істини. Їх класифікація.
К 5.4	Визначити когерентну теорію істини, показати її зачужість для сучасної науки.	Кореспондентна теорія
	Визначити релятивізм, критично проаналізувати релятивістські тенденції в сучасній науці.	Когерентна теорія Проблематика релятивізму в сучасній науці і філософії.
К 6	<i>З використанням матеріалу змістового модуля магістр повинен вміти критично аналізувати сучасний стан розвитку науки, її проблеми і перспективи.</i>	6. ПЕРСПЕКТИВИ НАУКИ В СУЧАСНОМУ СВІТІ.
К 6.1	Похідні компетенції: Визначити можливості науки і її перспективи.	Перспективи науки як системи знання і як системи соціально-антропологічних практик.
К 6.2	Характеризувати сучасні тенденції розвитку техніки і технології.	Сучасна техніка і технологія, виклики і перспективи.
К 6.3	Характеризувати новітні тенденції в методології науки.	Новітні тенденції в методології науки.
К 6.4	Визначити вплив науки на формування соціальних новацій.	

7. Індивідуальне завдання

Завдання на виконання магістерської дипломної роботи за структурою:

- об'єкт досліджень, предмет, мета;
- вихідні дані для проведення роботи;
- наукова новизна результатів, що очікуються;
- практична цінність;
- вимоги до результатів виконання роботи;
- етапи виконання робіт;
- економічний, соціальний ефект;
- додаткові вимоги.

8. Форма підсумкового контролю

Форма підсумкового контролю – іспит. Засіб діагностики – комплексна контрольна робота.

9. Вимоги до засобів діагностики

Компетенції фахівця, що наведені в таблиці розділу 6 програми дисципліни, є інформаційною базою для формування засобів діагностики.

Основний параметр мети навчальної дисципліни – рівень сформованості компетенцій.

Структура будь-якої діяльності може бути представлена у вигляді чотирьох послідовних рівнів сформованості компетенцій, що відбивають ступінь готовності до реалізації компетенцій.

До 1-го рівня відносять репродуктивну діяльність, спрямовану на ідентифікацію інформації при повторному її пред'явленні у вигляді готового рішення.

До 2-го рівня відносять алгоритмічну діяльність по пам'яті, спрямовану на неперетворене використання відомих методів рішення завдань.

До 3-го рівня відносять евристичну діяльність, спрямовану на рішення завдань, що вимагають перетворення відомих методів і створення необхідних алгоритмів у ході самого рішення.

До 4-го рівня відносять творчу діяльність, спрямовану на одержання об'єктивно нової інформації.

Визначення необхідного рівня засвоєння компетенцій та позначення його в програмах дисциплін є першорядним завданням, що створює передумови для реального підвищення якості підготовки фахівців.

Оцінювання ступеню досягнення запланованого рівня компетенцій доцільно здійснювати за допомогою тестів.

Параметри тесту – рівень, число істотних операцій, коефіцієнт засвоєння. Рівень тесту має відповідати запланованому рівню сформованості компетенції. Склад тесту – завдання й еталон рішення. Завдання містить постановку задачі. Еталон є зразком повного й правильного рішення.

Завдання тесту розділяють на узагальнені та конкретизовані.

Узагальнені завдання формуються у форматі «похідна компетенція фахівця – узагальнене завдання». Похідні компетенції визначаються як декомпозиція (деталізація) певної компетенції фахівця за ОКХ. Для надання прозорості змісту засобів діагностики узагальнені завдання повинні бути доступними студентам протягом усього періоду навчання.

Конкретизовані завдання містять чисельну або іншу конкретизацію вихідних даних.

Засіб діагностики (білет), що виноситься на контрольний захід, формується із декількох конкретизованих завдань. Кожен засіб (білет) повинен містити однакову кількість завдань певного рівня (ідентичного рівню похідної компетенції, що контролюється).

Об'єктивна оцінка результатів вирішення завдань можлива (як і будь-яке інше вимірювання) лише при їх зіставленні з еталонами – зразками правильних та повних рішень (відповідей). Поопераційне зіставлення рішень (відповідей) з еталоном дозволяє оцінювати якість виконання завдання.

Еталонами рішень можуть бути фрагменти навчальної, науково-технічної літератури, інші джерела. В цьому випадку необхідний перелік точних посилань на відповідні джерела (бібліографічний опис джерела інформації, координати еталону – сторінка, абзац тощо).

Оцінювання виконання кожного конкретизованого завдання тесту здійснюється за допомогою коефіцієнта засвоєння:

$$K_3 = N/M,$$

де N - правильно виконані істотні операції рішення (відповіді),
 M - загальна кількість визначених істотних операцій.

Число істотних операцій - число операцій принципового значення для одержання правильного результату (кроки алгоритму рішення, розрахункові схеми, визначення понять, параметри й дії над ними). Розрахунок числа істотних операцій ведеться по еталону. Діагностика суттєво спрощується, якщо за число істотних операцій брати кроки алгоритму рішення.

Для надійності діагностики кількість істотних операцій повинно бути не менше 30-ти та сполучитись з регламентом контрольного заходу.

Творчі рішення не містять еталонів через абсолютну новизну (непередбачуваний результат). В цьому випадку оцінка досягнення цілі завдання – експертна.

Критерії визначення оцінок:

«відмінно» -	$K_3 > 0,9;$
«добре» -	$K_3 = 0,8...0,9;$
«задовільно» -	$K_3 = 0,7...0,8;$
«незадовільно» -	$K_3 < 0,7.$

Якщо засіб діагностики (білет), що виноситься на контрольний захід, містить декілька конкретизованих завдань, то оцінювання з метою об'єктивізації здійснюється через інтегровану оцінку $O_{ин}$ з урахуванням коефіцієнта пріоритетності за наступним алгоритмом:

1. Кожна оцінка O_n помножується на відповідний рівень P_n тесту (коефіцієнт пріоритетності).

2. Сума множників $\sum(O_n * P_n)$ ділиться на суму рівнів $\sum P_n$. Частка, отримана у результаті ділення, визначає інтегровану оцінку $O_{ин} = \sum(O_n * P_n) / \sum P_n$ виконання декількох завдань.

3. Підсумкова оцінка визначається таблицею відповідності:

Інтегрована оцінка виконання конкретизованого завдання		Оцінка ЄCTS	Оцінка за національною шкалою
5	(відмінно)	A	<i>відмінно</i>
4,5...4,99	(дуже добре)	B	<i>(зараховано)*</i>
4...4,49	(добре)	C	<i>добре</i>
3,5...3,99	(задовільно)	D	<i>(зараховано)*</i>
3...3,49	(достатньо)	E	<i>задовільно (зараховано)*</i>
2,5...2,99	(незадовільно)	FX	<i>незадовільно</i>
2...2,49	(неприйнятно)	F	<i>(незараховано)*</i>

10. Вимоги до інформаційно-методичного забезпечення дисципліни

Зміст інформаційного забезпечення має відповідати програмі дисципліни в повному обсязі.

Методичне забезпечення повинно відповідати стандарту вищої освіти Національного гірничого університету «СВО НГУ НМЗ-05. Нормативно-методичне забезпечення навчального процесу. Дніпропетровськ: Національний гірничий університет, 2005. – 138 с.».

Основні вимоги до матеріалів інформаційно-методичного забезпечення:

- використання досконалої літературної мови;
- якість ілюстративного матеріалу;
- послідовний системний виклад структурованого навчального матеріалу відповідно до запланованих навчальних цілей.

Інформаційно-методичне забезпечення навчальної дисципліни має враховувати вимоги, що висувають євроінтеграційні процеси, в тому числі:

- посилення практичної спрямованості вищої освіти;
- формування та розвиток загальнонавчальних, дисциплінарних і професійних компетенцій студентів;
- наявність діагностично поставлених навчальних цілей (результатів навчання);
- використання ЄCTS як сучасного інструменту організації навчального процесу;
- наявність інформації щодо стратегії, методів та критеріїв оцінювання успішності студентів.

Викладач повинен забезпечити вільний доступ студента до матеріалів інформаційно-методичного забезпечення дисципліни.

11. Рекомендована література

1. Матеріали методичного забезпечення філософських дисциплін для студентів усіх спеціальностей / Упоряд.: Ю.О. Шабанова, Ю.М. Пазиніч. – Д.: Національний гірничий університет, 2008. – 55 с.
2. Степин В.С, Горохов В.Г., Розов М.А. Философия науки и техники: Учеб. пособие. – М.: Наука, 1995. – 420 с.
3. Основы философии науки. Учебное пособие / Под ред. С.А. Лебедева. – Екатеринбург: Деловая книга, 2005. – 780 с.
4. ДСТУ 3008-95 Державний стандарт України. Документація. Звіти у сфері науки і техніки структура і правила оформлення.
5. СВО НГУ НМЗ-05. Нормативно-методичне забезпечення навчального процесу. – Дніпропетровськ: Національний гірничий університет, 2005. – 138 с.
6. Завдання на виконання кваліфікаційної роботи магістра (макет) Дніпропетровськ: Національний гірничий університет, 2010.
7. Кун Т. Структура научных революций. – М.: АСТ, 2002. – 608 с.
8. Современная философия науки. – М.: Наука, 1994. – 254 с.
9. Фейерабенд П. Избранные труды по методологии науки. – М.: Прогресс, 1986. – 542 с.

12. Відповідальність за якість викладання та інформаційно-методичного забезпечення

Відповідальність за якість викладання та інформаційно-методичного забезпечення несе завідувач кафедри.